

CD KLASSIEK

Pianowerk
Gabriel Fauré

De naam van Gabriel Fauré (1845-1924) zal wel voor altijd verbonden blijven met één werk, de sopraansolo *Pie Jesu* uit zijn requiem in d mineur, opus 48 uit 1890. De man componeerde echter veel meer en was een van de belangrijkste Franse componisten van zijn generatie, samen met de jongere tijdgenoten Claude Debussy en Maurice Ravel. De piano is hét instrument waarvoor Fauré het meest schreef.

De Canadese pianiste Angela Hewitt is een van de meest vooraanstaande Bachvertolksters. Haar discografie omvat ook werken uit de Franse barok, de Duitse romantiek (Beethoven, Schumann) en Franse componisten uit de twintigste eeuw zoals Olivier Messiaen en Maurice Ravel. Daar voegt ze dus nu Faurés pianowerk aan toe.

Op deze cd prijken alvast *Thème et variations*, opus 73 uit 1895, een van Faurés omvangrijkste pianowerken, bestaande uit elf variaties, evenals de *Valses-caprices* en *Nocturnes*. De nocturne nummer 13 in b mineur, opus 119, is Faurés laatste werk voor solo piano en

werd afgewerkt in december 1921. Sinds 1903 leed Fauré aan toenemende doofheid, waardoor hij de hoogste en laagste tonen niet meer kon onderscheiden. Zijn dertiende nocturne begint als een koraal van Bach, maar is heus wel uit de jaren 1920. Hewitt eindigt haar album met een jeugdwerk van Fauré, de *Ballade pour piano seul*, opus 19 uit 1879, opgedragen aan zijn pianoleraar en vriend, de organist en componist Camille Saint-Saëns (1835-1921).

Hewitt leerde het werk kennen toen zij reeds als vijftienjarige werd geïntroduceerd in de muziek van dit tijdsgewricht. Fauré werd geboren toen Chopin nog leefde. Hij is dus de erfgenaam van die rijke traditie. De ballade uit 1879 verwijst rechtstreeks naar Chopin. Fauré zou het werk hebben bedacht toen hij een reis naar Duitsland ondernam om er Wagners integrale operacyclus *Der Ring des Nibelungen* te beluisteren. Volgens Angela Hewitt toonde Fauré de ballade aan de zeventigjarige Franz Liszt, toen hij die, in het gezelschap van Saint-Saëns, in juli 1882 opzocht. De beroemde en reeds legendarische Hongaarse componist en pianist trachtte het stuk te spelen, maar gaf het na vijf bladzijden op. „Ik heb niet genoeg vingers”, zuchtte hij. (EDS)

Gabriel Fauré, *Piano Music*, door Angela Hewitt (piano), Hyperion, CDA67875, 23,50 euro.

CD KLASSIEK

Symfonisch orgel
César Franck

De in Luik geboren, maar tot Fransman genaturaliseerde César Franck (1822-1890) werd vooral bekend als organist, orgelpedagoog en componist van orgelmuziek. Zijn symfonische muziek en kamermuziek hadden grote invloed.

De in 1975 geboren Britse organist Simon Johnson brengt een keur van Francks werken op het orgel van St Paul's Cathedral in Londen, waar hij titularis is. We horen grootste symfonische werken waarvoor de componist bekend was. *Cantabile* en *Pièce héroïque* vormen twee delen van de

cyclus *Trois pièces* die de componist op 1 oktober 1878 ten gehore bracht in het pas geopende Palais du Trocadéro in Parijs. Het zijn seculiere orgelwerken, wars van enige religieuze betekenis.

De cd bevat ook werk dat voor orkest werd geschreven. Johnson maakte zelf een transcriptie voor orgel van Francks symfonie in d mineur uit 1889. De organist wil aantonen dat je het werk pas kunt smaken als je hoort dat het wellicht voortkomt uit de praktijk van een organist.

Het symfonische *Interludium* scheidde oorspronkelijk de twee delen van het (religieuze) oratorium *Rédemption* uit 1874. Marcel Dupré maakte veel later een orgelbewerking van het stuk, dat hij bracht in 'zijn' kerk, de Saint-Sulpice in Parijs. (EDS)

César Franck, *Symphonic Organ Works*, door Simon Johnson (orgel), Hyperion, CDA68046, 22,50 euro.

BOEK ROMAN

Liefde en ruilhandel
Marc Pairon

Wie zijn kostbare tijd aan de grillen van de samenleving besteedt, krijgt daar tijdgebrek voor terug. Alleen voor wie in zichzelf en zijn geliefden investeert, maakt de tijd genoeg tijd vrij om stil te blijven staan. Zo verklaart mama Droezel in *De Kinderspelen* de keuze die zij en haar echtgenoot Paboel maakten om materiële beslommerin-

gen uit hun bestaan te weren en bijvoorbeeld te kiezen voor ruilhandel.

De lezer krijgt mondjesmaat zicht op hun gezinsleven, via de herinneringen die Paboel en Droezel ophalen. Die beschouwt Paboel, naast andere vaak absurde lijstjes opdreunen, als een geheugentraining voor zijn dementerende echtgenote. Hij verzorgt haar met toewijding, laat haar slechts alleen voor de dagelijkse boodschappen en drukt de tijd die hij daarvoor nodig heeft uit in aantal hartslagen.

Meteen is de toon gezet van deze debuutroman van Marc Pairon, die werd uitgegeven ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Rechten van het Kind op 20 november. Net als in tal van Pairons gedichten staat de liefde centraal. De roman is doorspekt met doordenkers. Ook met de tijd wordt in dit boek op een bevreemdende wijze omgegaan. Het hele verhaal wordt gesitueerd tijdens de nacht van oud

naar nieuw, waarin seconden aftellen net belangrijk is. Paboel correspondeert met Pieter Brugel de Oude, alsof die zestiende-eeuwse schilder, wiens werk Paboel verzamelt, hem gisteren nog vertelde over deze of gene boerenbruiloft.

Van de verrassende slotwending worden enkele van de talrijke kinderen van Droezel en Paboel deelgenoot. Ook van de hoogst nare en indringende jeugdherinnering waarover hun vader nooit iets kwijt wilde. (NL)

Marc Pairon, *De Kinderspelen*, Stichting Charles Catteau, Aartselaar, 2013, 240 blz., 14,50 euro.

BOEK BEELDBOEK

Eenvoudige verhalen
Diverse auteurs

En lachende vrouw toont, stralend van trots, een foto van haar pasgeboren kleinkind op het scherm van haar gsm. Naast de foto van dit tafereel leggen enkele eenvoudige zinnen uit wat er gebeurt: „Er is een kleinkind geboren. Een jongen. Buurvrouw is fier.” Op die

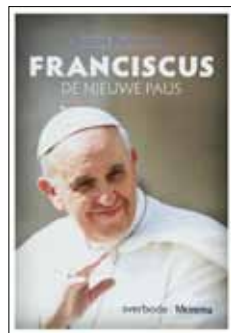
manier willen Wablieft-beeldboeken volwassenen die net in het Nederlands beginnen te lezen, aanmoedigen. Wie met plezier leest, verbetert immers snel zijn leesvaardigheid.

Bij volwassen anderstaligen slaan vooral verhalen aan die nauw aansluiten bij hun leefwereld en die uitgaan van herkenbare situaties. Dat doen de twee beeldverhalen die in deze reeks al verschenen. Zo piekert Fran, die alleen instaat voor de opvoeding van haar dochter Eva, in het eerste boek over hoe ze de eindjes aan elkaar moet knopen. In het tweede verhaal leert Milan, op zoek naar iemand die op zijn zieke zoon kan passen terwijl hij uit werken gaat, de buurvrouw beter kennen. Dan wordt hij uitgenodigd op het buurtfeest.

De beeldboeken zijn een nieuwe uitgave van het Centrum voor Duidelijke Taal Wablieft, dat al langer via een eigen krant het nieuws op een eenvoudige manier uitlegt. De foto's van de hand van Jimmy Kets helpen om ook moeilijkere woorden, die bijvoorbeeld gevoelens uitdrukken, te begrijpen. (NL)

Ruud Meert, *Eva is weg & Ilona Plichart, Milan is alleen*, Wablieft, Mechelen, 2013, 8 euro per boek, met luister-cd. Meer info via www.wablieft.be.

BOEK KERK

Nieuwe wind?
Simon Biallowons

Paus Franciscus blijft de media en de uitgevers boeien. Averbode brengt een boek uit dat de jeugdige Duitse journalist Simon Biallowons schreef in de maanden die volgden op de verkiezing van de Argentijn Jorge Bergoglio op de stoel van Petrus. Het betreft niet zozeer een relaas van die verkiezing of een biografie van de nieuwe bisschop van Rome. Het extra van dit boek is dat het de uitdagingen voor het nieuwe pontificaat verwoordt en de komst van paus Franciscus plaatst in de continuïteit van de recente kerkgeschiedenis.

Het boek was geschreven vóór paus Franciscus komaf maakte met allerlei elementen verbonden met het monarchale aspect van het pausdom. Zo liet hij onlangs tijdens een auditie een jongetje plaatsnemen op de pauselijke troon, voorheen ondenkbaar. Biallowons toont in het eerste hoofdstuk aan hoe Benedictus XVI met de vernieuwing begon, met als hoogtepunt zijn beslissing af te treden – tot een jaar geleden eveneens ondenkbaar. De Duitse paus was reeds bescheiden, terughoudend en nederig, al ontbrak hem het volkse charisma dat de Argentijnse jezuïet wel kan verzilveren.

Franciscus staat voor grote uitdagingen, die Benedictus XVI niet kon of wilde aangaan. De auteur somt ze genuanceerd op. Het zijn achtereenvolgens de verlegging van het zwaartepunt van de Kerk naar Afrika, Azië en Latijns-Amerika, de Nieuwe Evangelisatie, de cluster homoseksualiteit-celibaat-positie van de vrouw in de Kerk, de gevallen van seksueel misbruik door geestelijken, de problemen met de traditionalisten en de hervorming van de curie. Met dat laatste is Franciscus inderdaad be-

gonnen, al zal die taak allicht nog jaren duren.

Het interessantste aan het nieuwe pontificaat is dat Franciscus, meer dan zijn voorgangers, richting Kaap Hoorn of Kaap de Goede Hoop zal kijken. Dat was al duidelijk bij de samenstelling van de zogeheten kroonraad, die hem moet bijstaan bij de hervormingen van de Romeinse curie, maar wordt die ook zichtbaar in zijn keuze van nieuwe kardinalen? Biallowons: „Paus Franciscus zal zich laten leiden door de zekerheid dat hij bij zijn leiding zelf geleid zal worden. Hij zal zijn ambt begraven vanuit zijn eigen ervaringen, ervaringen die veel pausen voor hem misten, ervaringen die hij opdeed aan de andere kant van de wereld.” (EDS)

Simon Biallowons, *Franciscus. De nieuwe paus*, Altiora/Meinema, Averbode/Zoetermeer, 2013, 158 blz., 19,50 euro.